

Surahammars kommun
kommunen@surahammar.se

Rektorn vid Tuppkärrsskolan
ewa.ekstrom@surahammar.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Tuppkärrsskolan
i Surahammars kommun

Tillsyn i Tuppkärrsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Surahammars kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Tuppkärrsskolan besöktes av Skolinspektionen den 23 och den 24 april 2014.

Fakta om skolenheten

Tuppkärrsskolan är en kommunal grundskola som ligger i Surahammars kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 4-6 och fritidshem. Vid tiden för tillsynsbesöket har skolan 241 elever. Skolan leds av en rektor och är organiserad i tre arbetslag, ett per årskurs. Ledningsgruppen består av rektor och en arbetslagsledare från varje arbetslag.

Kommunens ansvarstagande för fritidshem redovisas och bedöms i ett separat beslut för hela kommunen.

Kunskapsresultat

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik för årskurs 6 för läsåret 2012/2013 nådde nästintill 100 procent av de elever som gjorde nationella ämnesprovet minst provbetyget E i svenska. Statistiken visar även att nästintill 100 procent av eleverna nådde provbetyget E i matematik och 92 procent i engelska.

Enligt nationell statistik var andelen elever som minst nått betyget E år 2013 nästintill 100 procent i bild, 100 procent i musik, hem- och konsumentkunskap och slöjd, 94 procent i matematik, biologi, fysik, kemi och teknik. Vidare nådde 93 procent av eleverna minst betyget E i svenska och idrott och hälsa, 91 procent i engelska, historia och religionskunskap, 90 procent i samhällskunskap och 87 procent i geografi.

Den genomsnittliga betygspoängen för varje ämne var högst i ämnena engelska (13,5) samt matematik (13,3). Den genomsnittliga betygspoängen var som lägst i geografi (10,3) och historia (10,4).

Helhetsbedömning

Tillsynen av Tuppkärrskolan visar att skolan i många avseenden bedriver en verksamhet som uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att det pågår ett aktivt värdegrundsarbete på skolan och att personalen vidtar åtgärder när det uppstår konflikter i verksamheten.

Vidare framkommer att skolan bedriver ett ämnesövergripande arbete i enstaka årskurser men att arbetet behöver utvecklas så att detta kommer samtliga elever till godo.

Skolans beslut gällande särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång är bristfälliga. Det är av yttersta vikt att det går att utläsa i besluten vilka behov eleverna har och att elevernas behov bäst tillgodoses genom placering i särskild undervisningsgrupp eller om studiegången är anpassad utifrån elevernas behov.

Tillsynen visar att skolans systematiska kvalitetsarbete behöver utvecklas så att tillgängliga underlag analyseras och adekvata åtgärder kan vidtas. Det är av vikt att skolan följer upp och initierar förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen.

Slutligen visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i elevernas tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Vid tillsynen framkommer dock att skolan vidtagit vissa åtgärder för att ge eleverna information och vägledning inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Surahammars kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Surahammars kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. I läroplanen anges även att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Av intervjuer med rektor och lärare framkommer att det varierar huruvida lärare arbetar ämnesövergripande beroende på lärare och arbetslag. Vidare beskriver rektorn att lärarna i årskurs 4 arbetar ämnesövergripande en dag i veckan men att detta inte sker i samtliga årskurser och att det ämnesövergripande arbetet behöver utvecklas ytterligare. Vid intervjun med lärarna bekräftas att arbetslaget i årskurs 4 har kommit långt med arbetet med ämnesövergripande lärande men att det varierar i vilken grad lärarna arbetar ämnesövergripande i de övriga årskurserna. Eleverna berättar att de aldrig har arbetat ämnesövergripande utan att de endast erhåller undervisning uppdelat per ämne. Skolinspektionen konstaterar således att det saknas en systematik för att samtliga elever ska ges möjlighet att arbeta ämnesövergripande och uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister gällande skolans ämnesövergripande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Surahammars kommunföreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Särskilt stöd**Bedömning**

Surahammars kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att skolan ger studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Se till att rektor fattar beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Motivering

Studiehundledning på modersmålet

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehundledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Tillsynen vid Tuppkärrsskolan visar att det finns elever som inte får studiehandledning på modersmålet trots att skolans utredning har visat att de behöver det. Detta uppges vid intervjuer med såväl rektor som lärare. Bland annat saknas tillgång till studiehandledning på somaliska, tigrinja, kurmanji och persiska. Med anledning av att studiehandledning är en form av särskilt stöd bedömer Skolinspektionen att det är av yttersta vikt att de elever som är i behov av studiehandledning får detta stöd för att få möjlighet att nå kunskapskraven och de nationella målen för utbildningen.

Beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång

Enligt skollagen får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i särskild undervisningsgrupp. Enligt förvaltningslagen ska beslut även innehålla skälen till beslutet, det vill säga varför elevens behov bäst kan tillgodoses i en särskild undervisningsgrupp, enskilt eller i form av anpassad studiegång.

Av intervju med rektorn och granskning av dokument framkommer att flera av skolans elever är placerade i särskild undervisningsgrupp och har anpassad studiegång. Vid faktakontrollen uppger rektorn att alla elever har utarbetade åtgärdsprogram som följs upp kontinuerligt. Av besluten om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång framgår inte elevernas behov och det saknas motivering till varför elevernas behov av särskilt stöd bäst tillgodoses genom dessa åtgärder. Av besluten framgår inte heller i vilken omfattning studiegången är anpassad. Det är av vikt att det tydligt framgår både för eleven och för vårdnadshavaren vilken konsekvens anpassad studiegång kan innebära för elevens möjlighet att studera vidare. Det anges inte heller i något av besluten när och hur de vidtagna åtgärderna i form av placering i särskild undervisningsgrupp ska följas upp och utvärderas för att säkerställa att eleverna får rätt stöd så att deras skolsituation som helhet förbättras.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister avseende elevers rätt till studiehandledning och beslut om särskild undervisningsgrupp samt anpassad studiegång. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Surahammars kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9, 11 och 12 §§ skollagen, 20 § förvaltningslagen, 5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Surahammars kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att som pedagogisk ledare och chef verka för att utbildningen utvecklas i skola och fritidshem och att arbetet är inriktat mot att de nationella målen uppfylls. I rektors ansvar ingår också att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentationen som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolans systematiska kvalitetsarbete är dokumenterat i en läsårsrapport. Rapporten omfattar bland annat prioriterade områden för läsåret 2012/2013, åtgärder enligt föregående läsårsrapport, resultatsammanställningar av nationella prov för årskurs 6 samt sammanställningar av måluppfyllelse avseende årskurs 4 och årskurs 5. I skolans läsårsrapport går det dock inte att utläsa någon analys av resultaten utan den innehåller främst en beskrivning av de ämnen där lägre resultat har uppnåtts på de nationella proven samt de ämnen när måluppfyllelsen är låg. Vidare beskrivs delar av verksamheten och prioriterade mål som identifierats på skolan men de åtgärder som ska vidtas med anledning av dessa är tämligen generella.

Vid intervju med rektorn framkommer att rektorn identifierat utvecklingsområden för verksamheten, såsom fokus på höjda resultat i matematik och svenska samt kollegialt lärande. Rektor beskriver att hon sammanställer

betygen på ämnesnivå samt skolnivå och att hon sedan presenterar dessa för arbetslagen. Vidare uppger rektorn att skolan har förbättrat sitt arbete med att analysera elevernas resultat och att de försöker hitta former för hur undervisningen kan utvecklas.

Vid intervju med lärarna framkommer att de försöker analysera resultaten på skolan samt att de utvärderar sin egen undervisning för att utröna om det behöver göras förändringar för att öka kunskapsresultaten. Lärarna beskriver även att läsårsrapporten ligger till grund för skolans utvecklingsarbete men att åtgärderna som vidtas inte alltid syns i redovisningen i önskad utsträckning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver fördjupa analysen av kunskapsresultaten så att adekvata åtgärder kan vidtas för att höja skolans kunskapsresultat och utvärdera undervisningen.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Surahammars kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Surahammars kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Enligt läroplanen ska studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insats.

Vid tillsynen framkommer att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare eller personal som fullgör motsvarande arbetsuppgifter på Tuppkärsskolan. Rektorn uppger att det finns en studie- och yrkesvägledare i kommunen men att eleverna på skolan inte har tillgång till henne, eftersom hon främst arbetar

gentemot elever i årskurs 7-9. Vid intervju med rektorn, lärarna och elever framkommer att det ges tillfälle till prao under ett par dagar för eleverna i årskurs 6 men att deltagandet inte är obligatoriskt. Vidare uppger rektorn, lärarna och elevhälsan att skolan påbörjat ett samarbete med länsstyrelsen som innebär att representanter från länsstyrelsen föreläst under någon timme per läsår om arbetsmarknaden och att denna insats har fallit väl ut. Tillsynen visar dock att inte finns någon systematik för hur samtliga elever ska få information och vägledning inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att elevernas tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval inte tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Surahammars kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11, 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Surahammars kommun en anmärkning.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med bedömning och betygssättning.

- Det framgår inte av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som skolan ska vidta för att eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska i årskurs 1-5 läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingsamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Den individuella utvecklingsplanen får, enligt skollagen, även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av skolans individuella utvecklingsplaner för elever i årskurs 4 från vårterminen 2014. Dessa uppfyller i de flesta fall författningarnas krav men det finns brister gällande den framåtsyftande delen. I den framåtsyftande delen anges exempelvis "fortsätt på samma sätt som du börjat den här terminen så kommer du att fortsätta utvecklas". Det framgår således inte alltid hur de insatser skolan ska vidta är kopplade till hur eleverna ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. I vissa av planerna saknas den framåtsyftande delen helt och vissa av de framåtsyftande delarna inkluderar endast identiska beskrivningar gällande vad klassen har presterat och saknar framåtsyftande bedömning som tar sin utgångspunkt från den enskilde eleven.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans individuella utvecklingsplaner. Med anledning av att dessa till största del uppfyller författningarnas krav och att skolans arbete inom området bedömning och betygssättning i övrigt fungerar väl bedöms bristen som mindre allvarlig och Surahammars kommun tilldelas en anmärkning.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar Mathias Ljungström
BeslutsfattareJohanna Kahn
Föredragande**Bilaga:**

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.